

Новий ректор – нова стратегія розвитку університету

Святкування 50-річчя Олександра Дмитровича Бойка спонукає нас не лише озирнутися назад, на пройдений ювілярюм життєвий шлях, віддаючи шану людині, яка своєю творчою самовідданою працею створювала та примножувала славу Ніжинської вищої школи, але й критично замислитися над перспективами розвитку нашого університету. Сьогодні ми є свідками й учасниками процесу активного утвердження демократичних засад в усіх сферах життєдіяльності українського суспільства. Приєднання України до Болонського процесу, побудова об'єднаного європейського простору вищої освіти і науки вимагає кардинального реформування освітньої галузі. Ключовим завданням у цих умовах стає демократизація вищої школи. Адміністрація Ніжинського університету на чолі з О.Д.Бойком не просто визнає це, заявляючи, що вища освіта має бути освітою для демократії, але й, спираючись на світовий досвід, реалізує відповідну стратегію управління навчальним закладом.

За глибоким переконанням Олександра Дмитровича Бойка, основою реальної демократизації Ніжинської вищої школи може стати гнучка система державної підтримки освіти, що базується на засадах академічної свободи. Лише за умов широкої автономії університету факультети та кафедри реально зможуть змінювати навчальні плани і програми, впроваджувати нові курси та освітні проекти, активізуючи їх демократичний виховний потенціал. До практики кафедр входять теоретичні семінари та дискусії щодо пріоритетних напрямків розвитку світової науки та педагогічної практики, підсумки яких (а не директиви чиновників Міністерства освіти) виступатимуть у подальшому основою оновлення навчальних планів. Демократизація має передбачати вільний вибір студентами академічних курсів, створення під керівництвом досвідчених викладачів індивідуальних навчальних програм. Кредитно-модульна система організації навчального процесу, за якою працює сьогодні Ніжинський університет, переконує, що свобода вибору поряд із максимальним задоволенням інтересів студента забезпечує також його особисту відповідальність за свою фахову підготовку, отже, є важливим чинником демократичної освіти. Основний же урок, який, на думку О.Д.Бойка, ми маємо винести з досвіду західних університетів, полягає в концептуальній гнучкості і здатності освітньої системи до саморегулювання, постійного самовдосконалення відповідно до соціальної та економічної кон'юнктури.

Очолована О.Д.Бойком адміністрація активно залучає викладачів не лише до реалізації завдань навчальної діяльності, але й до процесу розробки ефективної стратегії розвитку університету. Така взаємодія стимулює зацікавленість і відповідальність усього професорсько-викладацького складу щодо різних аспектів життєдіяльності навчального закладу.

Провідною стратегією ректора університету щодо прийняття управлінських рішень є відкрита неупереджена дискусія. Вона допомагає ректорату проаналізувати різні точки зору, врахувати різні аргументи і обрати оптимальний шлях розв'язання проблеми і тим самим моделює демократичне суспільство, цінності якого ми обстоюємо і яке прагнемо побудувати в Україні. Найважливішою передумовою ефективної дискусії є вміння ректора університету створити таку атмосферу, у якій його колеги захочуть висловити свої думки, виявити критичний підхід до проблеми обговорення, слухати один одного і приймати виважене спільне рішення. При обговоренні проблеми Олександр Дмитрович намагається заохочувати пошук кількох різних варіантів її вирішення, оскільки демократична дискусія скоріше передбачає оцінку і захист різних думок, аніж досягнення консенсусу. Водночас ректор критично аналізує свою власну точку зору на проблему і утримується від некритичної підтримки якоїсь однієї конкретної позиції. Повага Олександра Дмитровича

до підлеглих, його переконаність у їхній здатності самостійно генерувати значущі ідеї слугують запорукою ефективного управління.

Відповідною до цілей демократичного управління є й запропонована ректором процедура контролю. Вона об'єктивно віддзеркалює прогрес Ніжинського університету, є прозорою, максимально інформативною та стимулюючою щодо участі професорсько-викладацького складу та студентів в усіх формах його діяльності.

Олександр Дмитрович як ректор всебічно заохочує вивчення членами адміністрації НДУ світового досвіду управління вищою освітою та його подальший творчий розвиток. Водночас він постійно наголошує, що ефективний менеджмент можливий виключно за умов реальної демократизації освітньої моделі, переходу від авторитарної педагогіки до “педагогіки співпраці”, яка визнає особистість студента за початок і кінцеву мету освітнього процесу. При цьому основна функція керівника ВНЗ або його структурного підрозділу стає іншою – він не монополийний властитель долі студентів, що нав'язує їм консервативні норми ієрархічних стосунків, а компетентний фахівець, менеджер навчально-виховного процесу, який реалізує його конструктивну стратегію. Активне залучення студентів до різних сфер діяльності вузу, прийняття студентами відповідальності за її результати починається тоді, коли вони розуміють мету адміністративних інновацій, усвідомлюють їхні переваги порівняно з традиційною стратегією управління. Тому взаємодія зі студентським колективом, урахування його позиції щодо запропонованих ректором стратегій є важливою умовою її результативності.

Надання освіти демократичного змісту забезпечується створенням демократичного клімату в університеті: відмови адміністрації від авторитарно-бюрократичного стилю керівництва, її інформаційної відкритості; гарантій свободи творчості викладача; толерантного, діалогічного характеру спілкування між викладачами і студентами. Інституційна демократія в сучасних умовах передбачає принципово нову роль представницьких органів кафедр та факультетів (загальних зборів, рад, комісій тощо), студентського самоврядування, незалежної вузівської преси. Вони виступають не формальним додатком, “п'ятим колесом до воза” адміністрації університету, яким вони були раніше, а повноправним і впливовим учасником процесу формування і реалізації його освітньої політики. Саме досвід участі в студентському самоврядуванні, на думку Олександра Дмитровича Бойка, має вирішальне значення для формування активної позиції молоді щодо реалізації демократичних ідеалів та цінностей, підготовки фахівців нового типу, які поєднують глибоке знання предмету з громадянською активністю, відповідальністю та компетентністю, творчим ставленням до праці і життя. Очевидно, що перехід від авторитарного до демократичного управління в університеті – справа не одного року. Ректор вважає, що поступово має змінитися система розподілу позабюджетних коштів між підрозділами ВНЗ, а також має бути відпрацьований механізм правового захисту викладачів і студентів, і головне – зрости їх обізнаність з дією цього механізму. Перспектива якісної зміни ситуації має також бути пов'язана з приходом до університету нової, демократично налаштованої генерації викладачів, що має стати одним з безпосередніх результатів демократизації вищої школи.

Реалізація стратегії демократизації освіти вимагає масштабного ресурсного забезпечення. Олександр Дмитрович постійно акцентує увагу на тому, що якісне викладання неможливе без створення потужних методично-інформаційних центрів, які забезпечуватимуть навчальний процес необхідними ресурсами: науковою та методичною літературою, матеріалами періодичної преси, аудіо- та відео матеріалами тощо. Місією ресурсних центрів сьогодні стає створення умов для використання комп'ютерних технологій, зокрема мережі Інтернету, що не лише відкриває студентам вільний доступ до надбань

світової демократичної культури, але й сприяє формуванню у них критичного мислення у сфері сприйняття масової інформації. Проте ректор підкреслює, що комп'ютеризація як самоціль, поза виховним контекстом, не може забезпечити реалізацію цілей демократичної освіти і тому не повинна слугувати єдиним пріоритетом при розробці стратегії розвитку університету.

Отже, здобуття Ніжинським університетом статусу класичного, ліцензування ряду нових спеціальностей, запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, підвищення рейтингу університету серед ВНЗ України, а також серед абітурієнтів, зміцнення його матеріально-технічної бази, розширення міжнародного обміну студентами і викладачами свідчать, що наш навчальний заклад як соціально-державний організм ефективно адаптується до нових економічних і політичних умов – ринку і демократії. Очолювана О.Д.Бойком адміністрація послідовно реалізує нову стратегію розвитку університету, в основі якої – самотрансформація шляхом повної емансипації всіх складових освітньої системи, усунення будь-яких обмежень і бар'єрів для індивідуальної і колективної ініціативи і творчості, розвиток академічної свободи, підтримка з боку МОН і керівництва вузу освітніх інновацій.

*Лариса Мисик,
декан історико-юридичного факультету*

Дорогі ветерани!

Ось уже 63 роки ми живемо під мирним, світлим небом, дякуючи вашій мужності і героїзму, які ви проявили в суворих випробуваннях та стражданнях, здобувши перемогу над страшним ворогом – фашизмом. І зараз важко уявити, що могло бути інакше...

Ціна Великої Перемоги і нашого спокою – це мільйони загиблих, навіки зламані людські долі. І з кожним роком усе далі від нас

віддаляються відголоски тих трагічних подій. І лише обеліски та меморіальні дошки, свідчення очевидців тих подій, яких з кожним роком стає все менше й менше, не дають нам забути про ті роки відчаю, крові та незаживаючих ран, що принесла війна.

Пройде час – і події II світової війни будуть сприйматися нащадками лише як сторінки історії, писані дослідниками минулого. І саме за те, щоб війна залишилася в історії, щоб діти не просиналися від гулу бомбардувальників, щоб матері не оплакували своїх синів, щоб ми могли самі бути творцями своєї долі, а не сировинним додатком іншої держави – віддали своє життя мільйони загиблих.

З кожним роком ще більш важливими стають для нас будь-яка подробиця, кожна мить, кожна риса титанічної битви нашого народу за свободу. Чим далі відходить від нас та

тривожна година, тим величнішими постають подвиги захисників Вітчизни, тим повніше ми усвідомлюємо історичне значення здійсненого.

Ми завжди пам'ятатимемо ціну, яку заплатили наші батьки і діди за сьогоднішній мир в Україні, за надану можливість наступним поколінням жити, народжувати і виховувати дітей.

Світла і вічна пам'ять загиблим воїнам! Честь і слава живим героям!

Піджак за банку тушонки

Давно вже відгриміли залпи Великої Вітчизняної війни. Небо стало мирним. А кому ми цим завдячуємо? Тим хоробрим воїнам, яких щосекунди супроводжувала смерть і лише щасливий випадок долі та молитви матерів, коханих зберегли їм життя. Дня них це не просто свято Перемоги. Це день суму і радості, пам'яті про тих, кого вже немає.

Одним із борців за перемогу є Костянтин Антонович Федоров. У квартирі старого, але молодого духом ветерана просторо і затишно. Всюди розноситься приємний аромат бузку, який стоїть на столі у кришталевій вазі.

Костянтине Антоничу, розкажіть, будь ласка, про себе? Як Ви опинилися в Ніжині?

Народився я в Києві. Батько був садівником, мати – домогосподаркою. Після війни батьки перебралися до Білорусі. Туди і я до них поїхав. Закінчив Брестське музичне училище. Пізніше вступив до консерваторії на заочне відділення. Одного разу товариш запропонував поїхати до Ніжина. Каже, подивимось на вуз, де навчався Гоголь. Місто дуже сподобалося, до того ж в інституті запропонували роботу. Працював на факультеті культури і мистецтв (тепер він так зветься) старшим викладачем, завідувачем кафедри.

Як Ви потрапили на фронт?

Спочатку я служив у армії. Пам'ятаю, як батько продав свій піджак і купив на ті гроші банку тушонки. З цим і пішов «у солдати». Коли Японія як союзник Німеччини наступала на Радянський Союз мене перекинули на Далекий Схід. Саме там і розпочалося моє бойове життя.

Яким був Ваш бойовий шлях?

Я воював у артилерії. Головним нашим завданням було звільнити шлях для піхоти, збивати ворожі укріплення.

Не можу Вас не запитати, як війна вплинула на побут?

Звичайно, зброю давали найкращу на той час, боєприпасами були оснащені добре. З медичним обслуговуванням проблем не було. У кожному полку був заступник командира полку з медичної служби. До того ж, кожному видавався «пакет», куди входив бинт, вата. Але найбільше не вистачало хліба. Була в мене мрія: якщо повернуся живим – сяду за стіл і наїмся хліба.

Чи можете пригадати найбільш хвилюючі моменти?

Коли оголосили про закінчення війни, Перемогу – плакали, кричали від радості, підкидали пілотки. Цей день ніколи не забудеш.

Що Ви зараз відчуваєте в день свята?

У цей день одночасно і радісно, і сумно... Багатьох вже немає на світі. Бачиш купку людей, яких шкода. Нам хоч і дають пільги, але ми вже нікому не потрібні. Доки ветерани живі, їм треба допомагати.

Як Ви гадаєте, чи відповідають сучасні фільми про війну тим реаліям?

Так. Особливо в «Штрафбаті». Коли дивишся «Білоруський вокзал», хочеться заплакати.

Що додавало Вам сили під час воєнного лихоліття?

У мене була співоча душа. Музику любив найбільше. Солдати постійно просили аби щось загравав. Напевно, я й смерть відігнав піснею.

Який урок ми повинні винести від цієї страшної події?

Будь-яка війна – це бізнес, який забирає життя кращих. Війни були, є і будуть. Але ми повинні стримувати, уникати їх будь-яким способом.

Дякую за розмову і за те, що знайшли час зустрітися.

*Людмила Приблуда,
студентка філологічного факультету*

Науково-дослідницькі здобутки професора Олександра Дмитровича Бойка – цілком закономірний результат його наполегливості, цілеспрямованості, науково-дослідницького натхнення та природної обдарованості. Можливо, на когось звучить банально, а, як на мене, чесно – бо не кожному поталанило на подібний життєвотворчий код. Так сталося, в історії це б назвали об'єктивною випадковістю, що у Ніжин я приїхала на початку 80-х, приблизно тоді, коли й родина Бойків. Тому наше знайомство та виробничі взаємини як колеги налічують, нівроку, чверть століття – такий собі симптоматичний період часу.

У пам'яті закарбувалися приємні враження від тих виховних заходів серед студентів, що організовував Олександр Дмитрович, як керівник кабінету естетики, тоді ще Ніжинського педінституту. Згадую, що найбільш видовищними та незвичними своєю демократичною розкутістю стали «перебудовчі» виховні акції серед старшокласників і студентської молоді. Так, у актовій залі – близько чотирьохсот молодих невгамовних індивідуумів, Він – один на сцені, старші колеги – розслаблені спостерігачі з мовчазним, а тому гнітючим питанням: «Ну, й на що ж ти здатен?!...» А далі, непомітно для себе, всі поринули у своєрідний полемічний спектакль-діалог, зрежисований ним: змістовно, гостро, іронічно, без традиційної патетики, так по-людяному тепло і щиро. Сьогодні такі методи діяльності прийнято називати по-європейські інтерактивними. Натомість бачимо, що вони не впали на голову як сніг з неба, бо мали й ми власний доробок методичних активів. Переконана, що саме в той час відбулося розкриття таких яскравих граней творчої особистості Олександра Дмитровича як умілого організатора, блискучого лектора, талановитого полеміста, публічного інтелектуала.

Важливим етапом у навчально-виховній діяльності Олександра Дмитровича, та й факультету в цілому, стало відновлення в 1990 р. історичної освіти у стінах нашої alma mater. Він став одним із провідних викладачів «первинного квартету» кафедри історії. Наукові ідеї Олександра Дмитровича найперше генерувалися в нові лекційні курсу – «Історія Росії – СРСР (1861 – 1990 рр.)», «Історія України ХХ ст.», «Історіографія історії України». Саме на кафедрі історії стрімкого злету набула наукова діяльність і дослідницька кар'єра О.Д.Бойка. Перший навчальний посібник «Історія України», написаний у 1993 р. (спільно з доц. Овдijenком П.П.), став тим плідним паростком, з якого надалі виросла власна коренева система різноманітних посібників з історії України доц. О.Д. Бойка, наприклад, «Історія України у ХХ ст.» (Ніжин, 1994), «Україна 1991 – 1995. Тіні минулого чи контури майбутнього. Нариси новітньої історії» (Київ, 1996). «Історія України. Запитання та відповіді» (Київ, 1997), «Нариси з новітньої історії України» (Київ, 2004), «Анатомія політичного маніпулювання» (Ніжин, 2007) та інші.

Проте, найбільш вагомим результатом науково-дослідницької роботи Олександра Дмитровича, його творчої та фахової зрілості став навчальний посібник «Історія України» із знаменною соняшником символікою. На сьогодні даний посібник має гриф МОН України, витримав чотири перевидання, є загально визнаним у царині вітчизняної новітньої літератури з історії України, користується заслуженим авторитетом серед студентів, старшокласників, вчителів і викладачів вузів. Як на мене, посібник О.Д.Бойка успішно витримує конкуренцію з іншими сучасними навчальними працями насамперед тому, що його автор уміє органічно включити факти в широкий історичний контекст, а різноманітні явища та події перетворити в струнку та цілісну картину історичного процесу.

У 2003 р. Олександр Дмитрович Бойко успішно захистив докторську дисертацію на тему «Системно-політична трансформація в Україні (квітень 1985 – серпень 1991): історико-політологічний аналіз». Посилаючись на слова одного з офіційних опонентів, зазначу, що наукове дослідження О.Д. Бойка стало важливою складовою поєднання історії та

політології у вітчизняній науці. Для нашого історико-правознавчого факультету поява першого «свого» доктора наук, як сказав, на жаль, нині покійний директор Інституту етнополітичних досліджень проф. Курас І.Ф., по-справжньому стала віховою подією та науковим проривом.

Переконана, що викладацькому колективу історико-юридичного факультету є ким пишатися, на кого рівнятися. Професор, доктор політичних наук О.Д.Бойко – автор понад 200 наукових праць, з них 8 монографій, 3 фундаментальних енциклопедичних видань, 20 навчальних посібників і численних статей з новітньої історії України.

Додам до сказаного, що проф. О.Д.Бойко власні теоретичні, наукові та ретроспективні інтереси вдало поєднує з практичною діяльністю щодо організації та участі в роботі Міжнародних і Всеукраїнських наукових конференціях, симпозіумах, семінарах. Адже саме Олександр Дмитрович виступив ініціатором і активним організатором I Міжнародної наукової конференції «Знаки питання в історії України», що набула щорічного статусу та популярного наукового рейтингу як в Україні, так і закордоном. Професор О.Д.Бойко протягом 2005 – 2008 рр. є незмінним головою журі Всеукраїнських шкільних олімпіад з історії.

Щиро бажаю ювіляру нових творчих здобутків, легкого пера і дослідницької «жадібності», що притаманна справжнім і визнаним вченим.

*Євгенія Страшко,
доцент, завідувач кафедри історії України*

До 75-ліття професора Валентина Дубравіна

нотатки з Вечора пам'яті

Вечір пам'яті В.В.Дубравіна – професора Ніжинської вищої школи, відомого фольклориста, композитора – був проведений 13 травня у Гоголівській аудиторії Університету. 9 травня музиканту виповнилося б 75 років. Останні 13 років його життя були пов'язані з Ніжином. До листопада фатального 1995 року він викладав історико-теоретичні дисципліни на музично-педагогічному факультеті, вражаючи студентів і колег енциклопедичними знаннями з історії музики, фольклористики, літератури, інших видів мистецтв. Втративши 1942 року зір унаслідок вибуху військового снаряду дев'ятирічний Валентин з роками оволодів особливим талантом душею відчувати людину, розвинув феноменальну пам'ять. Після Другої світової війни випускник по класу баяну Саратовського музичного училища, потім - кафедри композиції історико-теоретичного факультету Київської консерваторії ім. П.І.Чайковського, аспірант відділу фольклористики Ленінградської консерваторії грав на фортепіано напам'ять партитури симфоній, клавіри опер, знав велику кількість фольклорних мелодій...

Майже 45 років педагогічної діяльності, запис разом з дружиною й викладачем В.Г.Дубравіною близько 30 тисяч народних пісень з голосу під час фольклорних експедицій у Сумській, Вінницькій, Київській, Чернігівській, Черкаській, Полтавській областях України, понад 60 різножанрових наукових публікацій - такий творчий доробок В.В. Дубравіна, який присвятив себе до останку служінню музичному мистецтву. Добрим словом його згадували в Сумському музичному училищі ім. Д.Бортнянського й Сумському педагогічному університеті ім. А.Макаренка, викладачі і студенти НДУ імені Миколи Гоголя й численні колеги-науковці ІМФЕ ім. М.Рильського НАН України, Спілки композиторів України в Києві.

На Вечорі пам'яті музиканта і композитора з цікавими розповідями-спогадами виступили доктор педагогічних наук, професор О.Я.Ростовський, кандидат педагогічних наук, доцент, декан філологічного факультету О.В.Забарний, А.О.Кулик, викладач Чернігівського педуніверситету ім. Т.Шевченка, С.О.Голуб, заслужений працівник культури України, директор ДМШ. Як пригадує одна з перших студенток Дубравіна 60-х років старший викладач О.Г.Гроздовська, нині – ветеран музично-педагогічного факультету НДУ імені Миколи Гоголя: «У Валентина Володимировича був теплий, м'який, проникливий голос з особливою інтонацією внутрішнього переконання. Він говорив не просто правильні слова, а говорив те, що знав, особисто відчував. Незрячий, він швидко запам'ятав наші імена, прізвища, навіть знав наші вибрики. Він навчив нас задавати питання, що стало ознакою нашого мислення, навчив нас піднятися над буденністю життя і відчувати його сутність і радість у ньому».

Професор В.В.Дубравін як композитор полишив нам цікаву спадщину з творів оркестрової, камерно-інструментальної, вокальної музики. На Вечорі пам'яті прозвучали романси композитора у виконанні ст.викладача Н.В.Крутько, фольклорні обробки подружжя Дубравіних у виконанні фольклорного самодіяльного ансамблю «Калинонька» філологічного факультету(х/к В.В. Полянський), фольклорно-сценічного гурту «Народна криниця» з НУКіМ ім. М.Заньковецької (х/к І.І. Синиця).

До участі у Вечорі пам'яті, ініційованому викладачами кафедри музичної педагогіки (О.А.Кавунник, О.В.Спіліоті, С.В.Кафтанова) долучилися викладачі кафедри вокально-хорової підготовки(доцент Дорохіна Л.О., ст.викладач Хоменко А.Б., концертмейстери О.Герасименко, А.Кульбака, Т.Міхальська), кафедри інструментально-виконавської

майстерності (доценти Л.В.Гусейнова, В.В.Ревенчук), студенти факультету культури і мистецтв: хор «Любава», бандурист Д.Ощепков, вокаліст Ю.Захарченко, піаністка А.Нечай, учні ДМШ, хореографічної школи. Зі словами подяки до присутніх і учасників звернулася Валентина Григорівна Дубравіна, котра приїхала на запрошення колег до Ніжина з Києва. Завдяки саме її подвижницькій діяльності побачили світ «Пісні Чернігівщини» й багато інших пісенних збірок В.В.Дубравіна. Вони були представлені на книжковій виставці, підготовленій працівниками бібліотеки Університету за сприяння працівників соціально-гуманітарного відділу НДУ імені Миколи Гоголя.

*Олена Кавунник,
ст. викладач кафедри музичної педагогіки та хореографії*

Учасники II етапу Всеукраїнської

студентської олімпіади – в Ніжині

З 14 по 16 травня 2008 року на базі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя проходила Всеукраїнська студентська олімпіада з «соціальної педагогіки». Цього року олімпіада була присвячена підтримці програми національного усиновлення та інших форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, встановленого указом Президента України від 11

грудня 2007 року.

14 травня відбулося урочисте відкриття олімпіади, в якому взяли участь ректор університету професор Бойко О.Д., проректор з наукової роботи та міжнародних питань професор О.В.Мельничук, голова оргкомітету фестивалю, голова журі Коваленко Євгенія Іванівна, професор, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри загальної та соціальної педагогіки і соціальної роботи, члени журі: В.А.Поліщук, доктор педагогічних наук, професор, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи. Учасники II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади – в Ніжині

З 14 по 16 травня 2008 року на базі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя проходила Всеукраїнська студентська олімпіада з «соціальної педагогіки». Цього року олімпіада була присвячена підтримці програми національного усиновлення та інших форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, встановленого указом Президента України від 11 грудня 2007 року.

14 травня відбулося урочисте відкриття олімпіади, в якому взяли участь ректор університету професор Бойко О.Д., проректор з наукової роботи та міжнародних питань професор О.В.Мельничук, голова оргкомітету фестивалю, голова журі Коваленко Євгенія Іванівна, професор, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри загальної та соціальної педагогіки і соціальної роботи, члени журі: В.А.Поліщук, доктор педагогічних наук,

професор, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Тернопільського національного педагогічного університету імені В.Гнатюка; Т.Ф.Алексєєнко, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту проблем виховання АПН України, завідувач лабораторії соціальної педагогіки; О.В.Песоцька, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка; А.І.Конончук, кандидат педагогічних наук, декан факультету психології та соціальної роботи НДУ імені Миколи Гоголя; С.Р.Хлебик, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної педагогіки і соціальної роботи НДУ імені Миколи Гоголя; С.О.Борисюк, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної педагогіки і соціальної роботи НДУ імені Миколи Гоголя; Н.П.Пихтіна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти НДУ імені Миколи Гоголя, члени апеляційної комісії: Н.М.Суховєєва, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної педагогіки і соціальної роботи НДУ імені Миколи Гоголя; Л.М.Завацька, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Шевченка, Н.С.Останіна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної педагогіки і соціальної роботи НДУ імені Миколи Гоголя; В.І.Костів, кандидат педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки Прикарпатського державного університету імені В.Стефаника.

Слова привітання та побажання успіхів учасникам висловили ректор університету професор Бойко О.Д., який зазначив, що трьома складовими успіху є природні здібності, каторжна праця і щасливий випадок; голова журі професор Коваленко Є.І., декан факультету психології та соціальної роботи Конончук А.І. та ін.

У програмі перебування учасників та гостей у Ніжині окрім виконання завдань були екскурсії університетом, містом, ознайомчі вечори, виїзні екскурсії.

На олімпіаду до Ніжина з'їхалося з усіх куточків України близько 60 студентів, яких навчальні заклади визнали достойними представляти їх на загальнодержавному рівні. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя представляли дві студентки факультету психології і соціальної роботи. Завдання для учасників студентської олімпіади склалися з трьох турів: наукового, науково-практичного та теоретико-аналітичного. Відповідно оцінювалися знання учасників трьома оцінками. Потім усі бали, отримані студентами у трьох турах, додавалися і таким чином визначалися переможці, розподілялися місця.

Отже, за результатами олімпіади з соціальної педагогіки грамотами за кращий захист дослідження з актуальної проблеми соціальної педагогіки (науковий тур) були нагороджені такі студенти: Олена Цінько (Хмельницький), Людмила Чорпіта (Умань), Ірина Лучко (Умань), Олена Федорченко (Харків), Вікторія Фандич (Луцьк).

За кращий результат у теоретико-аналітичному турі грамотами були нагороджені Марія Ілащук (Чернівці), Юлія Басанко (Чернігів), Олену Цінько (Хмельницький), Людмилу Чорпіту (Умань), Тетяну Ярую (Ялта).

Грамотами були також нагороджені Роман Хайнус (Луганськ), Оксана Сенічак (Івано-Франківськ), Аліна Дзяма (Луганськ), Юлія Козаченко (Запоріжжя) та Людмила Федорова (Київ) за кращу презентацію соціальної реклами із захисту права дитини на сім'ю.

Заохочувальними дипломами за зайняте IV місце нагородили Олександра Попова (Чернівці) та Олену Кириченко (Харків).

За результатами олімпіади III місце посіли Олександра Беленька (Запоріжжя), Ольга Тіщенко (Вінниця), Ганна Лісіна (Мелітополь).

II місце журі присудило студентці Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Ользі Аушевій та Лесі Цаволик, студентці Тернопільського національного педагогічного університету.

I, нарешті, перше місце і диплом I ступеня виборола студентка Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Наталія Кравченко.

Ми вітаємо переможців II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з соціальної педагогіки, особливо приємно те, що серед переможців дві наші студентки, які показали найкращі результати у даній галузі знань.

Наталка Ландар

НА ПОШАНУ ЮВІЛЯРУ

Ім'я професора Олександра Дмитровича Бойка добре відоме в наукових колах України та далеко за її межами. Знаний на загал історик та політолог, автор справжніх наукових бестселерів лишається для колег та студентів щирою людиною, мудрим наставником.

Для аспірантів історико-юридичного факультету творчий шлях Олександра Дмитровича є прикладом цілеспрямованої наполегливої праці на науковій ниві. Ми горді тим, що є учнями одного з найбільш авторитетних науковців України.

Зі студентських років пам'ятаємо цікаві лекції тоді ще декана історико-правознавчого факультету Олександра Дмитровича. У них складний теоретичний матеріал поєднувався з простими оригінальними поясненнями, результатом чого стало справжнє захоплення історією багатьох студентів. Це прагнення простоти в поясненні складного є однією з виразних рис наукового почерку ювіляра і важливою складовою його успіху та популярності. Неодноразово Олександр Дмитрович наголошував: якщо хочете досягти великого – рівняйтесь на «великих» людей, бо як будете рівнятись на «дрібних» людей, то й ваші досягнення будуть дрібними.

Шановний Олександр Дмитровичу, Ваші ж слова можна використати по відношенню до Вас. Для молодих науковців Ви є гарним прикладом для наслідування. Ваша багаторічна старанна праця на науковій та професійній ниві є яскравим прикладом цілеспрямованості, працелюбства, терпіння і, як результат, досягнення вагомих звершень, для тих, хто тільки починає свій шлях.

Вітаючи Вас з ювілеєм, ми бажаємо міцного здоров'я, гарного настрою, вдачі, реалізації нових перспективних ідей та особистого щастя. Нехай не залишають Вас невичерпна енергія, натхнення, оптимізм та бадьорість духу!

*З повагою,
аспіранти історико-юридичного факультету*

Ось так нас зустрічали юристи...

Як приємно знати, що ти не один такий! Члени студентського самоврядування, єднаймося!

Наприкінці квітня члени студентської ради Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя здійснили дружню подорож до Київського національного університету внутрішніх справ. Ми познайомились з членами студентського самоврядування юридичного факультету КНУВС. Дуже люб'язно нас зустріла голова студентської ради факультету, вона розповіла про структуру самоврядування на факультеті та загальнофакультетські масові заходи: навчальні, наукові, культурно-дозвіллієві. Незвичним для нас є розподіл студентів факультету на курсантів і звичайних студентів.

Як виявилось, студенти факультету мають обмежені можливості в організації культурно-масових заходів, але курсантам це ще складніше зробити...

Студентське самоврядування факультету існує порівняно недовго, але студенти активно намагаються «крокувати у ногу з часом» і підтримують дружні зв'язки з органами студентського самоврядування інших університетів. Обмін досвідом відбувся у дружній атмосфері студентських аудиторій. Ми були ласкаво прийняті деканом факультету та куратором курсу, які супроводжували нас протягом екскурсії корпусами університету.

Юридичний факультет бере активну участь у дискусійних клубах, займає перші місця у всеукраїнських олімпіадах. Нам поталанило бути присутніми на відкритті Дискусійного клубу, де поступила пропозиція влаштувати міжуніверситетські диспути та обговорення певних тем в інтернеті.

Дуже цікавим було відвідання Юридичної клініки «Юстиніан», яка працює при Юридичному факультеті. Тут надаються безкоштовні юридичні консультації малозабезпеченим верствам населення, пенсіонерам, непрацездатним, студентам та навіть малолітнім та неповнолітнім (www.justinian-protection@ukr.net). Студенти-консультанти за підтримки фахівця допоможуть і з оформленням документів. Це своєрідна допомога-практика користується доволі великим попитом серед населення.

Як виявилось, цього дня на факультеті було свято! Нас люб'язно запросили на святковий концерт, приурочений до Дня факультету. Нам вдалося познайомитися з представниками студентського самоврядування й інших інститутів, яких також було запрошено до свята. Студенти показали свої вміння співати, танцювати, грати різнопланові ролі; також на святі відбулося нагородження студентів та викладачів за високі досягнення в навчанні, викладанні та громадській роботі. На останок глядачам було запропоновано переглянути мюзикл «Notre Dam» французькою мовою. Це було дивовижне видовище, враховуючи, що уся постановка була зроблена студентами факультету майже без допомоги керівництва. Ніхто не залишився байдужим – глядачі із завзяттям нагородили акторів бурхливими оплесками.

Час сплинув майже непомітно. Довелося прощатися, але ми сподіваємось, що дружні зв'язки між нашими навчальними закладами будуть поглиблюватися на усіх рівнях. І обмін досвідом та такі відвідування стануть традицією для всіх вузів України. Студенти всього світу! Єднаймося!

*Марія Романова,
студентка II курсу факультету іноземних мов*

З Лорето – з перемогою!

Майже п'ятнадцять років пройшло із дня створення у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя студентського академічного хорового колективу, який з часом став відомим в Україні та за її межами як «Молодіжний хор «Світич» під керівництвом заслужених діячів мистецтв України доцентів Людмили Шумської та Людмили Костенко. Біографія колективу багата яскравими подіями – перемоги на інтернаціональних хорових конкурсах у Німеччині, Італії, Польщі, Австрії, Білорусі, участь у Міжнародних музичних фестивалях у Туреччині, Сербії Угорщині, Польщі, широкомасштабна культурно-просвітницька та концертна діяльність в Україні, на Чернігівщині і, безумовно, у стінах славетного Гоголівського вузу.

Весна 2008 року стала для «Світича» особливо пам'ятною: у канун свого 15-річного ювілею колектив отримав запрошення для участі у Міжнародному фестивалі церковної музики

«VIRGO LAURETANA», що проходив у місті Лорето (провінція Анкона) в Італії. Лорето – Християнська святиня міжнародного значення, оскільки саме тут, у стінах Святої Базиліки, повністю відтворено дім Непорочної Діви Марії, перевезений хрестоносцями з Єрусалиму у 1291 році. З тих давніх часів Лорето – місце масового поклоніння християн, і як сказав папа Іоан Павло II, справжнє серце християнства.

48 років поспіль у Лорето щорічно відбувається непересічна подія – Пасхальний фестиваль церковної музики, що проходить під патронатом Ватикану, Президента Республіки Італія, Міністерства культури Італії. У фестивалі традиційно беруть участь 10 хорів: декілька з них представляють різні провінції Італії, а решта запрошуються з-за кордону. У цьому році серед іноземних колективів були запрошені жіночий хор Пловдивської музичної академії (Болгарія), мішаний хор музичної академії міста Катовіце (Польща), хор музичної академії Белграда (Сербія), професійний експериментальний хор Дімітріса Папапостулу (Греція), дитячий хор «Вдохновеніє» з Москви (Росія) та «Молодіжний хор «Світич» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя з України.

Запрошення будь-якого колективу на такий авторитетний християнський форум є показником міжнародного визнання, оскільки відбір учасників здійснювався у Вищій академії церковної музики при Папі Римському у Ватикані на підставі аудіо- та відеоматеріалів, відгуків преси, детальної біографії колективу та його розгорнутої ретроспективної

фотосесії. А оскільки «Світич» став першим представником України за усю 48-річну історію фестивалю, стає зрозумілою видатна репрезентаційна місія, що була покладена на колектив: фактично «Світич» мав відкрити для Лорето культурно-мистецьке обличчя України!

За вимогами організатора фестивалю – «Associazione rassegna internazionale di musica sacra» - «Світичу» необхідно було представити декілька програм хорової музики. Згідно задуму диригентів у ці програми було включено чимало зразків духовної музики українських композиторів, обраних за принципом антології (Д.Бортнянський, М.Лисенко, М.Леонтович, М.Вербицький, А.Гнатишин, Л.Дичко); західноєвропейська класика різних національних шкіл та стилів (Я.Аркадельт, Дж.Россіні, Дж.Верді, Г.Форе, Ц.Франк, А.Л.Уеббер, Р.Твардовський); а у блоці «Сучасної популярної музики та сценічного фольклору» були виконані різножанрові композиції Є.Станковича, В.Зубицького, М.Гобдича, А.Бондаренка, Я.Сікульського, Дж.Гершвіна.

Концерти фестивалю проходили тричі на день у спорудженні Святої Базиліки Непорочної Діви Марії, у муніципальному театрі, на Соборній площі, та одразу транслювалися по телебаченню Італії, регіональному телебаченню регіону Марко та провінції Анкона.

Заключним акордом фестивалю стало спільне виконання усіма учасниками у супроводі симфонічного оркестру грандіозного твору - Мессі «Virgo Mater Radiosa», спеціально написаної композитором Біанкою Марією Фурджері для 48-го Міжнародного фестивалю «VIRGO LAURETANA». На закінчення фестивалю офіційний делегат Папи Римського – кардинал Джованні Тонуччі проголосив для гостей та учасників благословіння від Понтифіка та вручив спеціальні Сертифікати – дипломи і пам'ятні медалі.

Людмила Шумська

ЧИ МОЖЛИВА «НАУКА ІЗ ЗІРКАМИ»?

На жаль, наука зараз переживає не кращі часи, інтерес до неї втрачається як у студентів, молодих науковців, так і загалом у суспільстві. І якщо трапляються поодинокі випадки справжніх відкриттів та маленьких наукових революцій на теренах пострадянського простору, то завдяки окремим ентузіастам, які отримують результати наперекір усьому: без підтримки держави, суспільства, непотрібності результатів цієї праці.

Про проблеми сучасної науки говорить автор наступної статті.

Сучасні засоби масових комунікацій, особливо TV, вкрай переповнені розважальними програмами типу «Щось із зірками». Натомість, кількість науково-популярних, не кажучи вже про наукові, програм скорочена до мінімуму. Украв рідко проривається в ефір колись дуже популярна передача «Очевидне неймовірне», вилучена з ефіру програма Олександра Гордона (не плутати з «бульварним» Дмитром Гордоном), що у сітці віщання займала «найпрестижніший» час – після опівночі, коли широкий загал, натішившись співаками, гумористами, політичними лідерами, відходив до сну.

На нашу думку, дана ситуація яскраво ілюструє одну з найгостріших проблем сучасного суспільства – різке зниження інтересу до науки та падіння престижу звання науковця. Шоуманія з недолугими шоуменами, політологи далекі від політики, бізнесмени з колишньої компартійної еліти... Цей список можна продовжувати до безкінечності. Однак, на превеликий жаль, сьогодні все частіше з'являють науковці, досить далекі від тієї сфери діяльності, що називається наукою.

Де ж знаходиться точка біфуркації, що розмежує справжню науку від навколонукової метушні? На нашу думку, проблеми «дорослої» науки закладаються вже на рівні студентської. До цього висновку нас підштовхнула III Всеукраїнська студентська наукова конференція «Сучасні проблеми природничих наук», що відбулася 23 – 24 квітня цього року на базі природничо-географічного факультету. Можливо, одним з небагатьох позитивних моментів слід відзначити досить широку географію учасників, котрі презентували ряд класичних та педагогічних університетів нашої країни. Студенти різних курсів багатьох навчальних закладів мали змогу не лише познайомитись, а й декілька днів поспіль спілкуватися в кулуарах, привселюдно висловлювати свої думки і, навіть, дискутувати.

На двох останніх моментах хотілося б зупинитися більш детально. До цього нас спонукає відвідання секції екології. Звичайно, роблячи відповідні поправки на вік та кваліфікацію доповідачів, усе ж таки констатуємо, за незначним винятком, досить посередній рівень представлених доповідей. Ряд повідомлень мали виключно описовий характер, нагадуючи при цьому більше переказ ніж наукову доповідь. Більшість висновків не базувались на репрезентативному емпіричному матеріалі, тому що молоді науковці не керувались при цьому тезою академіка І.П. Павлова – «Факты – это воздух ученого». І, нарешті, ряд доповідачів так і не зрозумів поставлених до них питань, що свідчить про неповне розуміння висвітлюваних наукових проблем.

Отже, резюмуючи все вище зазначене, напрашується досить невтішний висновок – проблеми «дорослої» науки починаються ще на рівні «молодої». У цьому сенсі також напрашується закономірне питання – хто винен у ситуації, що склалася? А відповідь лежить на поверхні. Науковим керівникам, Студентському науковому товариству слід докладати більше зусиль для формування молодих науковців. На жаль, існуючі наукові школи втратили одну з базових позицій – наступність поколінь. Адже учень повинен не лише нагадувати свого вчителя, а й хоча б на крок випереджувати його. Лише за цих умов наука, як одна з провідних сфер соціуму, буде посідати чільне відведене їй місце.

Так чи можлива «Наука із зірками»? Мабуть все ж таки – ні, бо як висловився один літературний герой – «Наука – це окрема планета, яку населяють диваки». Саме вони здатні хоча б однією ногою заступати за горизонт. Адже без такого поступального векторизованого руху суспільство буде ходити по колу, або, взагалі, тупцювати на місці, що в кінцевому рахунку призведе до глобальної кризи, вихід з якої без допомоги вчених знайти буде вкрай проблематично.

Усе ж таки сподіваємося, що наука та науковці стануть справжніми зірками на небосхилі сучасного суспільства.

*Геннадій Лисенко,
доцент кафедри біології*